

อุตสาหกรรมต้นน้ำ

การตัดแต่งกิ่ง

ขณะที่ต้นยางพาราเข้าสู่ปีที่ 3 ต้นยางพาราบางพันธุ์อาจไม่แตกกิ่งหรือแตกกิ่งช้า ซึ่งจะทำให้ลำต้นสูงชะลูดและมีลำต้นที่ผอม เมื่อโดนลมพัดพร้อมๆ กับฝนตก แรงแลมและน้ำหนักของน้ำฝนบนใบก็อาจทำให้ต้นยางโน้มและโค้งลง บางต้นไม่สามารถติดตัวกลับสู่ภาวะตั้งตรงได้เอง ต้องกลายเป็นภาระให้เจ้าของสวนต้องหาไม้มาค้ำยันหรือใช้เชือกมาดัดยึดโยง ทางแก้คือ ให้ทำการ "รวบยอด" เพื่อบังคับการแตกกิ่ง เพื่อให้ต้นยางพารามีทรงพุ่มมากขึ้น มีใบมากขึ้น ทำให้ต้นยางเจริญเติบโตเร็วขึ้น หรือเรียกว่า "การสร้างทรงพุ่ม"

สำหรับวิธีการทำ ให้เลือกทำเฉพาะต้นยางพาราที่สูงเกือบๆ 3 เมตร หรือสูงกว่าโดยการรวบใบที่เพสลาดหรือใบที่แก่แล้วของฉัตรยอดหลายๆ ใบมาห่อหุ้มยอดต้นยางเอาไว้แล้วรัดด้วยยางรัดของ (เหตุผลที่ใช้ยางรัดของเพื่อให้ยางขาดหรือเปื่อยไปเอง ซึ่งจะเป็นช่วงเวลาพอดีที่จะทำให้กิ่งตายงถูกกระตุ้นให้แตกออกมาพอดี) เมื่อกิ่งยางแตกออกมา ก็ให้พิจารณาและตัดกิ่งที่ไม่สมบูรณ์หรือไม่สมดุลทิ้ง เหลือกิ่งที่สมบูรณ์และมีความสมดุลไว้ 2-3 กิ่ง ปล่อยให้เจริญเติบโตต่อไป

การเด็ดยอดเพื่อให้ต้นยางพาราแตกกิ่ง มีข้อเสียคือ ต้นยางจะแตกกิ่งเป็นจำนวนมากเกินความต้องการซึ่งจะทำให้ทรงพุ่มใหญ่และหนึ่ก เมื่อโดนพายุก็มักทำให้กิ่งเหล่านั้นฉีกหรือหักหรืออาจทำให้ต้นยางล้มได้เช่นกัน นอกจากนี้บริเวณตรงกลางที่กิ่งแตกออกมาจะกลายเป็นแอ่ง เมื่อฝนตกก็จะขังน้ำและเกิดการเน่าได้

สำหรับการควั่นกิ่ง เกษตรกรบางคนอาจใช้มีดคมหรือคัตเตอร์ทำการควั่นกิ่ง ซึ่งอาจควั่นลึกจนถึงเนื้อไม้ ผลที่ออกมาคือขนาดลำต้นยางพาราเหนือรอยควั่นโตกว่าลำต้นยางใต้รอยควั่น (การควั่นทำให้เกิดการตัดท่ออาหาร ทำให้อาหารส่งมาสู่ส่วนข้างล่างไม่ได้) ต่อมาก็อาจทำให้ยอดหักได้เช่นกัน

การรวบยอดจึงเป็นวิธีที่น่าจะได้ผลดีที่สุด แต่การปฏิบัติในเรื่องนี้ไม่ถ้ง่ายนักเนื่องจากยอดอยู่ในขณะนี้อยู่ในระดับที่สูงมากแล้ว ซึ่งต้องใช้บันไดเข้าช่วย และไม่ควรมโน้มกิ่งลงมาเพราะต้นยางอาจจะหักได้ แต่หากไม่คำนึงถึงการขายไม้ในอนาคตเพื่อให้ง่ายขึ้นก็อาจทำการรวบยอดได้ที่ระดับความสูง 1.7-1.9 เมตร ก็ได้

สรุปวิธีการตัดแต่งกิ่งต้นยางพารา มีดังนี้

1. ควรมีเครื่องมือที่สำคัญๆ เช่น มีดตัดแต่งกิ่งต้นไม้ (ที่คม) หรือคัตเตอร์ขนาดที่เหมาะสม กรรไกรตัดแต่งกิ่ง เลื่อยและบันได
2. หลักสำคัญของการตัดแต่งกิ่งต้นยางพารา คือ ควรทำช่วงปลายฤดูฝนหรือต้นฤดูฝน ไม่ควรตัดกิ่งในฤดูแล้ง
3. ในช่วงระยะแรกขณะที่ต้นยางพารายังเล็กอยู่ ชาวสวนยางจะต้องตัดกิ่งแขนงที่แตกออกมาให้หมด โดยเฉพาะอย่างยิ่งสวนยางในระยะ 2-3 เดือนแรก ต้องหมั่นตรวจดูบ่อยๆ อาจจะเป็นทุก 7 วัน เพื่อคอยตัดกิ่งแขนงที่แตกออกมาออกให้หมด หลังจากนั้นควรทำการตัดแต่งกิ่งทุก 1-2 เดือน โดยตัดให้ชิดลำต้น แต่ต้องระวังอย่าให้โดนก้านใบของต้นยาง
4. เมื่อต้นยางมีอายุประมาณ 12 เดือน ซึ่งโดยเฉลี่ยแล้วต้นยางจะมีความสูงประมาณ 200 เซนติเมตร ก็ให้ตัดแต่งกิ่งในระดับความสูงประมาณตั้งแต่ 100 เซนติเมตร ลงมา โดยหลักการแล้วไม่ควรตัดกิ่งตาที่แตกออกมาทั้งทั้งหมดจน

เหลือแต่ยอด แต่ควรจะให้ต้นยางพอมะมีกิ่งมีใบได้บ้างเพื่อการสังเคราะห์แสงสร้างอาหารไปเลี้ยงส่วนต่างๆ ของต้นยาง แต่ทั้งนี้ต้องตัดแต่งกิ่งนั้นทันทีที่พบว่ากิ่งนั้นเจริญเติบโตกว่ากระโดงยอด หรือเมื่อกิ่งนั้นมีขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางมากกว่าครึ่งหนึ่งของเส้นผ่าศูนย์กลางของลำต้นยาง

5. เมื่อต้นยางมีอายุประมาณ 15-18 เดือน ซึ่งโดยเฉลี่ยแล้วต้นยางจะมีความสูงประมาณ 2.75-3.75 เมตร ให้ทำการตัดกิ่งทุกกิ่งที่อยู่ในระดับต่ำกว่า 2.4-2.5 เมตร หรือพิจารณาและปฏิบัติตามหลักการในข้อ 4 และที่สำคัญคือไม่ควรโน้มต้นยางพาราลงมาเพื่อตัดกิ่ง เพราะอาจทำให้ต้นยางหักได้ (ตอนนี้กิ่งอาจมีขนาดใหญ่ขึ้นแล้ว ก็ให้ใช้กรรไกรตัดกิ่งทิ้งโดยตัดให้ชิดลำต้น) และควรทารอยตัดด้วยปูนขาวหรือปูนแดงหรือสีน้ำมัน
6. เมื่อต้นยางพาราเข้าสู่ปีที่ 3 ให้ปฏิบัติเช่นเดียวกับข้อ 5
7. หากสวนยางพาราถูกปล่อยปละละเลยมานาน ทำให้มีกิ่งยางขนาดใหญ่ (ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางของกิ่งตั้งแต่ 1 นิ้วขึ้นไป) ควรตัดออกโดยทำการเลื่อยด้านล่างของกิ่งก่อนแล้วเลื่อยด้านบนจนขาด
8. กิ่งตาที่แตกเหนือระดับความสูง 2.4-2.5 เมตร ไม่ต้องตัด ปล่อยให้เจริญเติบโต และคอยดูแลให้มีทรงพุ่มที่ได้สมดุล คือ มีการแตกกิ่ง 2 ด้าน หรือ 3 ด้าน หากแตกกิ่งเป็นปางด้านเดียวให้ตัดทิ้งเช่นกัน
9. ขณะที่ต้นยางพาราเข้าสู่ปีที่ 3 ต้นยางพาราบางพันธุ์ เช่น พันธุ์ RRIM 600 อาจไม่แตกกิ่ง ซึ่งจะช่วยให้ลำต้นสูงชะลูด ควรทำการสร้างทรงพุ่ม

ในช่วงต้นฤดูฝน “การตัดแต่งกิ่งยาง” ถือเป็นเรื่องที่สำคัญมาก เพราะจะช่วยให้ทรงพุ่มของต้นยางพารามีความสมดุล ทำให้ต้นยางโตเร็วและได้ขนาดพร้อมเปิดกรีดเร็วขึ้น ทำให้ต้นยางพาราที่มีขนาดพร้อมเปิดกรีดมีจำนวนมากขึ้น ลดต้นทุนปราบวัชพืช ลดต้นทุนในการดูแลกรณียางพาราเป็นโรคหน้ากรีด ทำให้ความชื้นในสวนยางพารามีความเหมาะสมต่อการไหลของน้ำยางนานขึ้น ทำให้ได้ผลผลิตมากขึ้น ลดปัญหาการถูกโคนล้มจากลมและพายุ และได้ต้นยางพาราที่มีลำต้นหรือเปลา กลมและตรง ไม่มีปุ่มปม, ได้ขนาดท่อนละ 1.2 เมตร จำนวน 2 ท่อน อันจะทำให้การขายไม้ยางพาราในอนาคตได้ราคาดีมากขึ้น

การปลูกยางพาราจากยางชำถุงขนาด 1 ชั้น เช่น การปลูกในช่วงต้นฤดูฝน หลังจากปลูกแล้วประมาณ 4-6 เดือน หรือผ่านการใส่ปุ๋ยมาสัก 2-3 ครั้ง ต้นยางก็เริ่มผลิตุ่มหรือตาเล็กๆ บริเวณเหนือก้านใบ หากไม่ตัดแต่งกิ่งเหล่านี้ออกไป สภาพสวนจะมีลักษณะดังต่อไปนี้

1. เมื่อต้นยางพาราโตขึ้น ก้านหรือกิ่งบางส่วนจะหลุดร่วงไปเองตามธรรมชาติ กิ่งที่เหลือ เรียกรวมๆว่า "ทรงพุ่ม" ของต้นยางทั้งในแถวต้นยางและระหว่างแถวก็จะเจริญเติบโตมาชนกันเร็วกว่าสวนยางพาราที่มีการตัดแต่งกิ่ง ทำให้สภาพสวนยางมีร่มเงามาก วัชพืชจึงมีน้อย ทำให้ค่าใช้จ่ายในการปราบวัชพืชน้อยลงตามไปด้วยเช่นกัน
2. ลำต้นหรือเปลาของต้นยางพาราจะมีขนาดโตและสูงไม่เท่ากัน หรืออาจไม่ได้ลำต้นหรือเปลาที่เหมาะสมต่อการขายไม้ยางในอนาคต ที่ต้องมีลำต้นตรงสูง 2.4 เมตร (ได้ขนาดท่อนละ 1.2 เมตร จำนวน 2 ท่อน)
3. เมื่อถึงกำหนดที่ควรเปิดกรีดได้ จำนวนต้นยางพาราที่ได้ขนาดเปิดกรีดจะมีเปอร์เซ็นต์ไม่สูง ต้นยางที่แตกกิ่งมาก ลำต้นก็จะอ้วนโต ส่วนต้นที่ไม่ค่อยแตกกิ่ง (จะสูงชะลูด) ก็จะไม่ได้อายุพร้อมเปิดกรีด

4. เมื่อทำการเปิดกรีดยางใหม่โดยเฉพาะในหน้าฝนชุก มีโอกาสที่สวนยางพาราจะถูกเชื้อราเข้าทำลายหน้ากรีด ทำให้หน้ากรีดเน่า เนื่องจากสวนยางที่มีทรงพุ่มหนาแน่น ไม่โปร่ง มีความชื้นมาก ซึ่งจะเอื้อต่อการระบาดของเชื้อรา แต่ในขณะเดียวกันก็จะมีผลดีต่อการกรีดยางในหน้าร้อน
5. การกรีดยางในหน้าร้อนในสภาพสวนแบบนี้ น้ำยางจะไหลได้นานกว่าเพราะในสวนยางมีความชื้นมากกว่าสวนยางที่โปร่งหรือสวนยางที่แตกกิ่งน้อย
6. ทรงพุ่มที่หนาแน่นจะเสี่ยงต่อการถูกลมกระหน่ำพัด ทำให้ต้นยางพาราโค่นล้มได้โดยเฉพาะในเขตพื้นที่ปลูกยางที่มีลมแรงเป็นประจำ

ในทางตรงกันข้าม หากว่าเกษตรกรชาวสวนยางพารามุ่งหวังที่จะให้ได้ต้นยางที่มีลำต้นตรงมากเกินไป โดยการตัดกิ่งยางออกหมดทำให้ต้นยางสูงชะลูด ไม่มีกิ่งหลงเหลืออยู่เลย ผลที่จะตามมาก็จะตรงกันข้ามกับที่กล่าวมาแล้วข้างต้น และการทำแบบนี้กลับทำให้ต้นยางไม่เจริญเติบโตหรือมีลำต้นไม่ใหญ่พอสำหรับตลาดไม้ยางพารา เพราะการตัดแต่งกิ่งออกจะทำให้ใบยางซึ่งมีหน้าที่สังเคราะห์แสงสร้างอาหารไปหล่อเลี้ยงทุกส่วนของต้นยางให้เจริญเติบโตมีน้อยลง และรวมถึงผลผลิตน้ำยางด้วย และบางครั้งผลของการตัดแต่งกิ่งที่มากเกินไปในบางสภาวะ ก็อาจทำให้ต้นยางถึงกับเกิดอาการตายจากยอดได้เช่นกัน

ที่มา: องค์การสวนยาง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

<http://www.reothai.co.th>